

Bilaga 8. Remissredogörelse

Tekniska nämnden beslutade 19 maj 2021 att godkänna förslaget till bildande av naturreservatet Dalby fälad-Klockarelyckan och sända ut förslaget på remiss. Handlingarna skickades därefter ut på remiss under perioden 16 juli till 29 oktober 2021. Den 18 november 2021 kl. 16-18 hölls ett allmänt samrådsmöte på Dalby bibliotek. Ärendet har också varit på remiss hos sakägare under mars-april 2022. Inkomna yttranden med förvaltningens svar redovisas nedan.

AB Sydsten

Sydsten konstaterar att det föreslagna naturreservatet till ganska stor del ligger inom område av riksintresse för värdefulla ämnen och material. Inom samma riksintresseområde bedriver företaget en av Sveriges största bergtäkter vilken förser bl.a. samhällsviktiga byggprojekt med material. Redan idag är möjligheterna för utvinning av material inom området för riksintresse begränsade av Högebjärs naturreservat. Sydsten föreslår att kommunen överväger naturvårdsavtal som skyddsform istället för naturreservat, för att undvika en permanent låsning av markanvändningen i området.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för konstruktiva synpunkter. Däremot ser vi inte att naturvårdsavtal är ett alternativ i det här fallet. Dels för att det endast är en mindre del som ägs av en privat markägare och där ett avtal alls kan bli aktuellt. Dessutom ger naturreservatsbildning bättre möjligheter till långsiktigt arbete med att värna och utveckla områdets naturvärden och det är en del av syftet med reservatsbildningen att genomföra tidigare fattade kommunala inriktningsbeslut och ge permanenta planeringsförutsättningar i området för såväl andra förvaltningar inom kommunen som kringliggande verksamheter. Handlingarna har kompletterats med förvaltningens bedömning av påverkan på riksintesseområdet för bergmaterial samt resonemang kring avvägning mellan de olika riksintesserna i området med utgångspunkt i tidigare gjorda kommunala ställningstaganden.

Barn- och skolnämnden

Barn- och skolnämnden konstaterar i sitt yttrande att det föreslagna naturreservatets föreskrifter kan medföra en viss påverkan för pedagogisk verksamhet i området då föreskrifterna delvis begränsar allemansrätten. Aktuella föreskrifter bedöms dock inte utgöra ett problem för bedrivandet av utomhuspedagogik. Då förslaget inte bör innebära några begränsningar för fortsatt studieverksamhet med besök av förskolor och skolor till området så har nämnden inte någon erinran mot förslaget.

Förvaltningens svar

Förvaltningen delar barn- och skolnämndens analys att de föreslagna föreskrifterna inte

bör utgöra något hinder för att fortsatt bedriva utomhuspedagogik i området. Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden konstaterar att det föreslagna naturreservatet ligger i linje med gällande översiktsplan (ÖP2018) där det är utpekad som befintlig natur och befintlig landsbygd. Största delen av naturreservatet ligger inom riksintresse för naturvård och de södra delarna ligger även inom riksintresse för kulturmiljövård. Stora delar av naturreservatet ligger inom riksintresse för mineral. I gällande översiktsplan framgår tydligt att Lunds kommun ska ha en restriktiv hållning till utvidgning och öppning av nya täktverksamheter samt att naturvården bör ges företräde i området norr om Veberödsvägen vid kommande prövningar.

Reservatet ligger i linje med övergripande planering och målsättningar samt riksintressen för naturvård och kulturmiljövård. Byggnadsnämnden ser därför positivt på bildandet av ett naturreservat i enlighet med förslaget.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Dalby 34:11 (Karin och Per-Ola Forsberg)

Karin och Per-Ola Forsberg har ingen erinran mot att det bildas ett naturreservat men ett antal synpunkter på hur området sköts idag och förbättringar som krävs. Dels att området hålls ståndsritt då denna art annars riskerar att sprida sig till grannfastigheterna och utgöra ett problem för hästhållningen. Dels att staket hålls i bättre skick genom att överväxande vegetation röjs bort. Man förutsätter också att inga stängselövergångar anläggs som leder in folk på Dalby 34:11 då man tidigare haft problem med skadegörelse på stängsel som utgjort risk för hästarna. Slutligen vill man också påpeka att man upplever att de röjningar som gjorts på de kommunalt ägda fäladsmarkerna lett till ökade problem med vildsvin på kringliggande fastigheter.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för synpunkter och beklagar att kontakten med grannarna i detta fall tidigare inte varit tillräckligt god för att man gemensamt ska kunna hantera problem och utmaningar i skötseln. I nuläget finns inga planer på utvecklade friluftsanordningar, men om det blir aktuellt så kommer eventuella ändringar att ske i dialog med berörda markägare. Personlig kontakt har tagits med ägarna till Dalby 34:11.

E.ON

Då naturreservatet inte ligger inom E.ON Energidistributions koncessionsområde för elnätet så har man inget att erinra i ärendet.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Fältbiologerna

Fältbiologerna föreslår i sitt yttrande att den skötseln av betesmarkerna kompletteras med möjligheten att använda getter. Man påtalar också att det sker en erosion kring vattendraget och att en meandring av bäcken bör genomföras. Man föreslår också att det i området undersöks möjligheter att skapa ett koloniområde, alternativt att delar av marken arrenderas ut för ekologisk odling. Föreningen föreslår också att det placeras ett mindre fågeltorn, naturvänliga lekplatser och en hundpark i området för att öka attraktiviteten för vandrare.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för synpunkter och förslag på hur området kan kompletteras. Vi gör dock bedömningen att området inte lämpar sig för odling såsom den som föreslås av fältbiologerna, sådan verksamhet skulle inte kunna inrymmas i reservatet utan att stå i strid med reservatets syfte. Inte heller ser vi att det ryms fler anläggningar för friluftslivet i form av lekplatser eller hundparker. Både naturen och landskapsbilden är känslig och värdena för friluftslivet i detta område bedömer vi ligger just i det välbevarade fäladslandskapet. Vad gäller meandring av bäcken så ser inte förvaltningen att detta är en aktuell åtgärd i nuläget men handlingarna har kompletterats med ett undantag från föreskrifter för att möjliggöra åtgärder inom reservatsförvaltningen som syftar till att återställa eller ur naturvårdshänseende förbättra hydrologiska förhållanden i området.

Kommunstyrelsen

Kommunkontoret avstår från att yttra sig i detta skede.

Förvaltningens svar

Meddelandet föranleder ingen åtgärd.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden ser det som positivt med en ökad tillgång till naturområden med goda förutsättningar för motion och rekreation, särskilt tätortsnära områden dit det finns bra möjligheter att ta sig med cykel eller till fots.

Kultur- och fritidsnämnden har ingen verksamhet i området men det finns ett värde för föreningslivet, i synnerhet föreningar med inriktning på friluftsliv, att det bereds naturområden där kommunen tar särskilt ansvar för skötsel och vissa faciliteter.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Lunds naturskyddsförening

Föreningen ser mycket positivt på att ett naturreservat inrättas på platsen. Det är viktigt

att naturreservatet förebygger exploatering i området, och likaså är det bra att förutsättningarna för friluftslivet regleras. Samtidigt konstaterar föreningen att hela landskapet öster om Dalby är värdefullt och att fler fastigheter hade kunnat inkluderas i reservatet, i synnerhet ser man det som anmärkningsvärt att Dalby 36:2 inte inkluderas.

Att förändringar i områdets hydrologi är ett hot mot reservatets värden borde framgå tydligare i handlingarna, liksom att det finns mindre källflöden inom skötselområde 1 och ett grävt småvatten i skötselområde 6. Bevarandemålen bör kompletteras med mål om bevarad hydrologi samt bevarad utbredning av naturtyperna fuktäng och rikkärr.

Föreningen ser också hävdstatusen som för svag i skötselområde 2 och att fler betedjur behövs inom detta område, företrädesvis nötkreatur. I beskrivningen av område 2 bör också läggas till att här finns kommunens största förekomst av källgräs (VU).

Föreningen undrar varför punkt 4 under B-föreskrifterna begränsas till åtgärder för att gynna arter, det kan väl även vara aktuellt med åtgärder riktade mot en viss biotop? I punkt 5 under C-föreskrifterna uttrycks att cykling endast får ske på anvisad väg, stig eller plats. Såvitt föreningen känner till finns det inga anvisade cykelstigar i naturreservatet i nuläget och föreskriften bör förtydligas så att det är tydligt att cykling är förbjudet inom området. Föreningen anser också att öppningen i föreskrifterna för förvaltaren att anlägga fler parkeringsplatser bör tas bort.

Förslagen till uppföljning av bevarandemålen uppfattar föreningen som otillräckliga och man föreslår istället stickprovsbaserad rutransinventering av hävdgynnade arter i enlighet med Naturvårdsverkets metodik vart femte år. Det vore även bra med bevarandemål som rör djurlivet och en naturtypskartering över hela reservatet.

Gällande friluftslivet anser föreningen att det är viktigt att anordningar för friluftslivet inte inkräktar på områdets naturvärden och att någon markberedning med tillförsel av grus eller makadam inte får förekomma. Enstaka spänger och att förbättra övergången mellan skötselområde 1 och 4 anser föreningen vara relevant. Slutligen anser föreningen att kommunen gärna får verka för att regeringen pekar ut området som Natura 2000-område.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för en gedigen genomgång av handlingarna och värdefulla synpunkter. Vad gäller områdets avgränsning så har kommunen inkluderat de fastigheter där reservatsbildning i nuläget varit framkomlig. Beskrivningen av skötselområde 1 har kompletterats med information områdets källflöden och källgräs har lagts till i artlistan för delområde 2. Förvaltningen delar föreningens uppfattning att cykling inte är en lämplig aktivitet i området och C-föreskrifterna har förtydligats i detta avseende. Vad gäller parkeringsplatser så delar förvaltningen föreningens uppfattning att biltrafik till området inte ska uppmuntras men ser ändå att det finns en poäng att hålla möjligheterna öppna att genomföra nya/ändrade parkeringsmöjligheter.

Förvaltningen delar bilden att bevarad hydrologi är viktig för att områdets arter ska ha förutsättning att fortleva. Skötselplanens bevarandemål för områdena 1-3 har kompletterats med att arealen fuktäng och rikkärr ska bibehållas. Beskrivningen av skötselområde 6 har kompletterats med förekomsten av ett grävt småvatten.

Det vore positivt med utvecklade bevarandemål för djurlivet. Samtidigt ser förvaltningen att de bevarandemål som idag är formulerade också bör träffa en stor del av faunan i området och att bevarandemål kopplade till flora och naturtyp är relativt sett enklare att följa upp.

Kommunen har idag begränsade möjligheter till detaljerad uppföljning av bevarandevärden inom kommunalt skyddade områden. Handlingarna har dock kompletterats för att förtydliga att metodik för uppföljning inom kommunens skyddade områden bör utredas och att nya metoder ska kunna införas utifrån ny kunskap och förändrade resurser. Förvaltningen delar bilden av att en naturtypskartering av området vore positiv och ämnar genomföra en sådan när tid och resurser så tillåter.

Anläggningar för friluftslivet kommer att ses över kontinuerligt inom naturvårdsskötseln. Av reservatets syfte framgår tydligt att friluftslivet i området är underordnat naturvården. Vad gäller Natura 2000 så ser kommunen att naturreservatsförordnandet kommer att vara ett ändamålsenligt skydd för området och att frågan om utpekanden av nya Natura 2000-områden huvudsakligen ligger på Länsstyrelsens bord.

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen genom att översända förslaget till Länsstyrelsen för eventuella synpunkter har fullgjort sin skyldighet att samråda med Länsstyrelsen enligt 25 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, innan kommunen fattar beslut om bildande av naturreservatet.

Länsstyrelsens ser mycket positivt på att området ges ett långsiktigt skydd och gör bedömningen att området hyser värden som gör det befogat att skyddas som ett naturreservat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken. Skyddet kommer att bidra till att flera miljö- och friluftsmål uppnås och kommer även att främja en grön infrastruktur samt ett flertal ekosystemtjänster.

Länsstyrelsen har inget att erinra på förslag till beslut och skötselplan.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Miljönämnden

Miljönämnden är mycket positiv till bildandet av naturreservatet Dalby Fälåd – Klockarelyckan. Området är en välbevarad rest av ett tidigare utbrett fälådslandskap som idag till största delen består av torr- och fuktängar med mindre inslag av medelrikkärr och delar av skogsmiljöer.

Området hyser en hög biologisk mångfald med rödlistade och fridlysta arter. Området har också potential för ett ökat friluftsliv i den södra och sydöstra delen av Dalby tätort.

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen *Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker och Frisk luft*, samt till de nationella friluftsmålen *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Friluftsliv för god folkhälsa*.

Miljönämnden anser också att kommunen skall åta sig att upprätta och underhålla anordningar för friluftslivet i området för att säkerställa tillgänglighet för friluftslivet. För att säkerställa tillgängligheten även från väst/sydväst bör kommunen undersöka möjligheten att upprätta anordningar såsom stätter även utanför själva reservatet, liksom att upprätta träspänger tvärs över områdets våtmarksstråk för att minska slitaget på vegetationen.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för synpunkter. Fokus för skötseln av området kommer i första hand att vara de åtgärder som behövs på den egna marken. Naturvårdsförvaltaren kan dock ta upp frågan om förbättrad tillgänglighet från sydväst vid kontakt med berörda grannfastigheter. Beslut om eventuellt ytterligare spänger genom våtmarkerna tas inom ramen för den löpande förvaltningen av området. Yttrandet föranleder i övrigt ingen åtgärd.

Servicenämnden

Servicenämnden ställer sig positiv till förslaget och tillhörande skötselplan. Många värden som serviceförvaltningen ser som viktiga lyfts i förslaget. Serviceförvaltningen hade dock önskat att det framgick tydligare när och hur slåtter ska ske. Detta kan med fördel beskrivas närmare för att i så stor utsträckning som möjligt gynna biologisk mångfald. Att gräsytor ska kunna få stå orörda utan klippning under vår och sommar ses som positivt och serviceförvaltningen anser att det ligger helt i linje med kommunens arbete för att gynna t ex pollinatörer och en ökad biologisk mångfald. Avseende skötseln av dessa ytor skulle man i skötselplanen även kunna skriva att slaget material ska få ligga kvar tills det har fröat av sig och att slåtter ska ske efter blomning.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för synpunkter. Slåtter omnämns i skötselplanen som möjlig alternativ eller kompletterande skötselmetod till bete. Vad som är optimal slåtter beror på syftet i det specifika fallet och därför ser förvaltningen att det finns en poäng med att hålla formuleringarna i skötselplanen fortsatt ospecifika. Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

SGU

SGU konstaterar att en del av det föreslagna reservatsområdet omfattar en mindre del av SGU utpekade riksintresse (Önneslöv) enligt 3 kap. 7 § miljöbalken. Även om det inte i dagsläget sker någon täktverksamhet norr om Veberödsvägen så anser SGU att bildande av naturreservatet är en åtgärd som påtagligt kan försvåra en framtida utvinning i området. SGU avstyrker därför förslaget till bildande av naturreservatet Dalby fälad-Klockarelyckan.

Förvaltningens svar

Beslutshandlingarna har kompletterats med förvaltningens bedömning av påverkan på riksintresseområdet för bergmaterial samt resonemang kring avvägning mellan de olika riksintressena i området med utgångspunkt i tidigare gjorda kommunala ställningstaganden.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ställer sig positiv till naturreservatet och har ingen information att tillföra.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Trafikverket

Trafikverket är berört då planerat naturreservat angränsar till väg 949. Väg 956 löper söder om det föreslagna naturreservatet. Föreskrifterna i A och C utgör, enligt kapitel 5, ej hinder för tillsyn och åtgärder i samband med Trafikverkets anläggningar, vilket Trafikverket tolkar som drift och underhåll av Trafikverkets vägar. Trafikverket ser positivt på detta, men vill försäkra sig om att kommunen och Trafikverket har samsyn på vad normal drift och underhåll innebär. Underhåll för väg kan exempelvis innebära dikesrensning, siktröjning av träd, slätter av vägkanter, bekämpning av invasiva arter, halkbekämpning genom saltning och diverse beläggningsåtgärder. Om Trafikverket har tolkat förslaget rätt behöver det förtydligas så att det framgår att det inte krävs samråd för undantagen från föreskrifterna som listas i kapitel 5, och att Trafikverket således kan genomföra normal drift och underhåll av våra vägar utan att samråd krävs.

Förvaltningens svar

Förvaltningen delar uppfattningen om vad som är normal drift och underhåll. Förvaltningen gör dock inte tolkningen att ytterligare förtydliganden krävs i handlingarna för Trafikverket ska kunna genomföra normal drift och underhåll av vägarna utan samråd utan ser att detta redan är möjligt med befintliga formuleringar. Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Dalby Fälad – Klockarelyckan. Förslaget berör inte den typ av område där samråd med Havs- och vattenmyndigheten krävs.

Förvaltningens svar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Mark- och exploateringsavdelningen, Tekniska förvaltningen

Mark- och exploateringsavdelningen konstaterar att Dalby 82:1 inte ägs av kommunen. Dalby 25:11 ligger i ÖP 2018 som framtida bebyggelse och förvaltas av mark- och exploateringsavdelningen. Denna mark är utarrenderad för bete med ettårskontrakt. Mark- och exploateringsavdelningen föreslår att denna del utgår ur område som föreslås bli naturreservat.

Park- och naturavdelningens svar

Dalby 25:11 är utpekad i ÖP 2018 både som möjligt utbyggnadsområde efter 2040 (Galgabacken) och som natur (Dalby fälad, syd & Pinnmöllan) där beskrivningen lyder *"Höga rekreativa och ekologiska värden. Dessa värden bör prioriteras framför övriga allmänna och enskilda intressen inom området."* En mindre del av Dalby 25:11 inkluderades i förslaget till naturreservat efter tidigare överenskommelse med mark- och exploateringsavdelningen. Syftet var att genom denna del kunna dra el och vatten till beteshagarna, möjliggöra angöring från väster samt få kontakt mellan skötselområde 6 och fastigheten Dalby 36:2 som också tidigare föreslagits ingå i naturreservatet. Då Dalby 36:2 togs bort ur förslaget i samband med beslut i tekniska nämnden 2021-05-19 och mark- och exploateringsavdelningen meddelat att man kan lösa angöring samt el och vatten till reservatet på annat sätt (exempelvis servitut) så har Dalby 25:11 tagits bort ur reservatsområdet.